

BMO Global Asset Management

Groepsbeleid inzake belangenconflicten: stemmen op afstand ('proxy voting')

Maart 2019

Wij¹ handelen in onze vermogensbeheeractiviteiten in het belang van onze klanten, onder andere particulieren en institutionele klanten, inclusief (bedrijfs)pensioenfondsen. Wij zijn ons ervan bewust dat zich in onze beleggingsactiviteiten belangenconflicten kunnen voordoen. Ons streven is om potentiële conflicten te signaleren, te voorkomen en/of te beheersen en op die manier voor het belang van de klant op te komen.

Voortvarend engagement en uitoefening van stemrecht door institutionele beleggers is naar onze mening van cruciaal belang voor gezonde financiële markten en waardecreatie op de lange termijn. Wij streven er dan ook naar om te stemmen bij alle aandeelhoudersvergaderingen waar we als onderdeel van onze portefeuillebeheerdiensten door onze klanten bevoegd zijn te stemmen. Daarnaast verzorgen wij uiteenlopende diensten voor klanten die verantwoord willen beleggen. Te denken valt onder andere aan proxy voting, engagementdiensten (inclusief 'responsible engagement overlay' (**reo**²)), ethische en duurzame beleggingsfondsen en manieren om duurzame factoren (milieu, maatschappij en corporate governance oftewel ESG) in de beleggingsanalyse te integreren.

In dit beleid schetsen we hoe we omgaan met potentiële belangenconflicten bij stemmen op afstand voor aandelen ('equity proxy voting').³

Hoe we bepalen wat we stemmen, wat we doen bij afwijkingen

Wij volgen in het algemeen onze eigen, openbare, Corporate Governance richtlijnen, die aangeven hoe te stemmen op de ondernemingen in onze klantenportefeuilles (inclusief de beleggingsfondsen die we beheren). In die richtlijnen hebben wij geformuleerd wat we van ondernemingen aan deugdelijk ondernemingsbestuur verwachten. Wij passen die richtlijnen toe op alle klantportefeuilles, tenzij we van een institutionele klant andere instructies ontvangen.

In het geval dat een institutionele klant ons opdraagt om anders te stemmen dan onze richtlijnen voorschrijven, dan stemmen wij conform dat verzoek en handhaven we voor onze andere klanten onze standaardbenadering.

Onze onafhankelijke derde partij voor proxy voting (Institutional Shareholder Services (ISS)) voert automatisch en zonder verdere instructies van onze kant de meerderheid van onze stemacties uit, conform onze gebruikelijke instructies (op basis van onze algemene Corporate Governance richtlijn). Als ISS meer sturing nodig heeft of als we zelf nog willen nadenken over hoe we over bepaalde zaken willen stemmen, gaan we in overleg. ISS krijgt vervolgens instructies hoe verder te gaan.

Heeft een onderneming goed onderbouwde argumenten om onze richtlijnen niet na te leven, dan houden we daar rekening mee. Als we menen dat de onderneming in het belang van de aandeelhouders handelt, passen we ons stembesluit aan.

Op de klantportefeuilles passen we de algemene richtlijnen toe op een manier waarbij rekening wordt gehouden met de beleggingsdoelen en belangen van de klant. Dat kan betekenen dat we voor verschillende klanten hetzelfde of juist verschillend stemmen.

Potentieel materiële conflicten inzake 'proxy voting' en hoe we die beheersen

Als wij inzien dat het uitbrengen van een stem een belangenconflict inhoudt, dan stemmen we in het belang van onze klant.

Stemmen bij de jaarvergadering van een klant: wij stemmen in voorkomende gevallen bij de algemene vergadering van een onderneming die een klant is van of een andere zakenrelatie onderhoudt met BMO Financial Group.

Dit belangenconflict beheersen we door al onze klanten in onze stemactiviteiten gelijk te behandelen. Wij veranderen onze positie niet vanwege een zakelijke relatie die een onderneming

¹ BMO Global Asset Management (BMO GAM) is de merknaam van diverse gelieerde entiteiten van BMO Financial Group die diensten op het gebied van vermogensbeheer verzorgen. BMO Financial Group is een handelsmerk van Bank of Montreal.

² De **reo**[®] dienstverlening wordt niet in de Verenigde Staten aangeboden.

³ Dit beleid is niet van toepassing op Pnyford International Limited, de in Hongkong gevestigde ETF's en andere fondsen van BMO Global Asset Management (Asia) Limited en BMO Global Asset Management Portugal S.A. Dit beleid is van toepassing in gevallen waarin wij exclusief bevoegd zijn om te bepalen hoe we stemmen bij de ondernemingen die in onze klantportefeuilles worden aangehouden (inclusief de beleggingsfondsen die we beheren). Dit beleid is bijvoorbeeld niet van toepassing op een sub-adviseur aan wie wij portefeuillebeheerverantwoordelijkheden voor het geheel of een deel van een klantportefeuille hebben uitbesteed.

mogelijk met BMO Financial Group heeft. Tenzij wij van een institutionele klant andere instructies krijgen, passen we onze algemene richtlijnen toe op alle klantportefeuilles op een manier die recht doet aan de beleggingsdoelstellingen en belangen van de klant.

Stemmen bij een vergadering van BMO (waaronder (jaar) vergaderingen van beleggingsfondsen die door Global Asset Management worden beheerd) of waar BMO partij is:

wij kunnen stemmen bij de algemene vergadering van de Bank of Montreal, van een gelieerde onderneming of bij een beleggingsfonds dat door BMO GAM of een gelieerde onderneming wordt beheerd. We kunnen ook stemmen bij een specifieke vergadering over een 'corporate action' (bijvoorbeeld een fusie of een overname) waarbij de onderneming (of een gelieerde onderneming) en een lid van BMO Financial Group zijn betrokken.

Wij beheersen dit belangenconflict door ISS namens ons de uitoefening van stemrecht op zich te laten nemen en automatisch volgens het ISS-beleid voor proxy voting te stemmen. ISS voert dit uit zonder verdere bemoeienis van onze kant, behalve in gevallen waar wij specifieke instructies van een klant hebben. Dat kan inhouden dat er namens ons niet voor specifieke moties wordt gestemd bij de algemene vergadering van Bank of Montreal.

Voor wat betreft onze beleggingsfondsen die onder het Canadese effectenrecht vallen en die effecten in een gelieerd beleggingsfonds aanhouden, oefenen we voor dat bovenliggende 'top fund' geen stemrecht uit voor de beleggingen in het onderliggende fonds. In plaats daarvan kunnen we de beleggers in dat topfonds vragen om voor de effecten in het onderliggende fonds te stemmen. Gezien de kosten en complexiteit van dergelijke afspraken is dat niet de gebruikelijke gang van zaken.

Stemmen bij een vergadering waarin een functionaris, bestuurder of medewerker van BMO een rol speelt: het is mogelijk om ons stemrecht uit te oefenen bij een algemene vergadering waarin een functionaris, bestuurder of medewerker van BMO Global Asset Management wordt voorgedragen voor benoeming als bestuurslid van die onderneming.

Wij beheersen dit belangenconflict door ons te baseren op voorliggend en ander BMO-beleid dat specifiek geldt voor medewerkers van BMO die betrokken zijn bij ondernemingen. Zo moeten onze medewerkers volgens de gedragscode van BMO zakelijke belangen in andere bedrijven melden. Bij een fors belangenconflict kunnen we besluiten dat het niet gepast is als de bewuste medewerker het stemmen regelt bij de vergadering van bepaalde ondernemingen waarin onze klanten beleggen.

In het geval dat een functionaris, bestuurder of medewerker van BMO Global Asset Management wordt voorgedragen voor benoeming als bestuurslid van een onderneming beheersen we het belangenconflict op dezelfde manier als voor (algemene)

vergaderingen van de Bank of Montreal: we gebruiken ISS, als ons proxy voting-kantoor, om geheel automatisch en zonder verdere instructies van onze kant te stemmen conform de gebruikelijke instructies (op basis van onze algemene Corporate Governance richtlijnen). Zie voor meer informatie ook 'Stemmen bij een vergadering van BMO...' hierboven.

Stemmen in het voordeel van één klant boven een andere klant: wij kunnen bij een vergadering van een onderneming te maken krijgen met de uitoefening van stemrecht die een van onze klanten zou bevoordelen boven een andere.

Dit belangenconflict beheersen we door al onze klanten in onze stemactiviteiten gelijk te behandelen. Tenzij wij van een institutionele klant andere instructies krijgen, passen we onze algemene richtlijnen toe op alle klantportefeuilles op een manier die recht doet aan de beleggingsdoelstellingen en belangen van de klant. Dat kan betekenen dat we voor verschillende klanten hetzelfde of juist verschillend stemmen.

Stemmen in het voordeel van één portefeuillemanager boven een andere portefeuillemanager: wij kunnen bij een vergadering van een onderneming te maken krijgen met het verschijnsel dat verschillende portefeuillemanagers van BMO GAM de voorkeur geven aan een verschillende stemuitkomst.

Dit belangenconflict beheersen we door middel van een intern overlegproces waarin portefeuillemanagers via onze Proxy Working Group (PWG) hun visie uiteen kunnen zetten. In de werkgroep hebben senior experts op het gebied van corporate governance en duurzaam beleggen binnen BMO GAM zitting. Het Global Investment Committee (GIC) oefent het toezicht uit op deze werkgroep. De commissie (GIC) bestaat onder meer uit onze Global CIO, de CIO North America en andere senior managementleden uit heel BMO Global Asset Management als afgevaardigde van onze onder toezicht staande entiteiten.

Dit interne overlegproces biedt de mogelijkheid uiteenlopende visies te bespreken. Een en ander gaat echter nooit ten koste van de belangen van onze klanten. In onze stemactiviteiten behandelen we al onze klanten gelijk. Tenzij we van een institutionele klant andere instructies krijgen, passen we onze algemene richtlijnen toe op alle klantportefeuilles op een manier die recht doet aan de beleggingsdoelstellingen en belangen van de klant. Dat kan betekenen dat we voor verschillende klanten hetzelfde of juist verschillend stemmen.

Andere manieren om bij proxy voting belangenconflicten te beheersen

Ons Responsible Investment team (RI): BMO GAM beschikt over een team ESG-experts, die naast, maar tegelijkertijd onafhankelijk, werken van de portefeuillemanagementteams. Het RI-team ondersteunt de ontwikkeling van de algemene Corporate Governance richtlijn en verzorgt onderzoek en analyse naar proxy voting.

Toezicht: het GIC oefent toezicht uit op dit beleid en zorgt ervoor dat BMO GAM eventuele belangenconflicten effectief oplost. De commissie borgt de integriteit en onafhankelijkheid van ons RI-team. De afdeling Compliance en waar van toepassing eventueel ook het bestuur van onze beleggingsfondsen, dan wel een onafhankelijke evaluatiecommissie kunnen zich eveneens buigen over de naleving van dit beleid.

Onze systemen voor compliance en databescherming: wij hanteren strenge 'firewalls' die de gegevens van de klant te allen tijde vertrouwelijk en veilig houden. Daarbij houden we de (aandelen)belangen van klanten met een portefeuille onder beheer gescheiden van die van klanten die alleen onze **reo**^{®2} diensten afnemen. Er gelden daarnaast toegangsrestricties die ervoor moeten zorgen dat leden van BMO Financial Group die zich niet met het proxy voting-proces van BMO GAM bezighouden geen toegang hebben tot klantbelangen voor andere doeleinden dan de naleving van de door de toezichthouder opgelegde eisen voor de informatieverschaffing.

Transparantie en informatieverschaffing: wij houden ons aan hoge standaarden op het gebied van transparantie en informatieverschaffing. Klanten en andere belanghebbenden moeten kunnen evalueren hoe effectief we zijn in de beheersing van eventuele belangenconflicten. Wij rapporteren aan onze klanten regelmatig over ons stemgedrag en ons jaarlijks MVB-verslag bevat ook onze stemactiviteiten bij ondernemingen en beleidsmakers.

Kristi Mitchem

CEO

April 2019

BMO **Global Asset Management**

Bepaalde producten en diensten die onder het merk BMO Global Asset Management worden aangeboden, zijn specifiek toegesneden op diverse categorieën beleggers in een aantal verschillende landen en regio's en zijn mogelijk niet voor alle beleggers beschikbaar. Producten en diensten worden alleen aan dergelijke beleggers aangeboden in die landen en regio's, in overeenstemming met de toepasselijke wet- en regelgeving.

© 2019 BMO Global Asset Management. Financieel promotiemateriaal wordt uitgegeven voor marketing- en informatiedoeleinden; in het Verenigd Koninkrijk door BMO Asset Management Limited, dat geautoriseerd is en gereguleerd wordt door de Financial Conduct Authority; in de EU door BMO Asset Management Netherlands B.V., dat gereguleerd wordt door de Nederlandse Autoriteit Financiële Markten (AFM); en in Zwitserland door BMO Global Asset Management (Swiss) GmbH, dat geautoriseerd is en gereguleerd wordt door de Zwitserse toezichthoudende autoriteit voor financiële markten (FINMA). 722167_G19-1659 (07/19). Dit artikel is goedgekeurd voor gebruik in de volgende landen: AT, BE, DK, FI, FR, DE, GR, IS, IE, IT, LI, LU, NL, NO, PT, ES, SE, UK, CH.